

TALLER D'INTRODUCCIÓ A L'AUTOFICCIÓ

Escriure des de la pròpia vida i transformar-la en literatura

Hi ha històries que només nosaltres podem explicar. Records, persones, llocs, escenes, converses, secrets, moments que ens han marcat i experiències que, amb el pas del temps, continuen buscant una forma d'expressió. Però escriure sobre la pròpia vida no significa simplement explicar-la tal com va passar. Entre la realitat viscuda i la literatura hi ha un espai immens per imaginar, transformar, seleccionar i crear.

L'autoficció neix precisament en aquest territori fronterer entre autobiografia i ficció. El terme va ser encunyat l'any 1977 pel novel·lista i crític francès Serge Doubrovsky, que el va utilitzar per descriure una forma d'escriptura en què l'autor parteix de la seva pròpia vida però utilitza recursos propis de la ficció. La vida és el material de partida, però el text literari no té l'obligació de reproduir-la fidelment.

En aquest taller explorarem què passa quan convertim la nostra experiència en matèria narrativa. Com podem transformar un record en una escena? Què passa quan canviem el punt de vista? Fins on podem inventar? Què guanya una història quan deixem de ser fidels als fets per ser fidels a una experiència emocional? I com podem construir una obra literària a partir d'allò que hem viscut sense quedar atrapats en la necessitat d'explicar-ho tot?

Entre la memòria i la imaginació

L'autoficció parteix d'una paradoxa interessant: escriure sobre nosaltres mateixos no significa necessàriament explicar la veritat dels fets.

La memòria ja és, en si mateixa, una forma de construcció. Recordem algunes coses i n'oblidem d'altres. Donem significat als esdeveniments des del present. Una mateixa experiència pot ser recordada de manera molt diferent amb vint, quaranta o seixanta anys.

L'escriptura autoficcional ens permet entrar en aquest territori ambigu i preguntar-nos què passa quan la memòria es troba amb la imaginació. Podem partir d'una experiència real i modificar-ne l'espai, el temps, els personatges o les circumstàncies. Podem inventar converses que mai no van existir, unir persones

diferents en un sol personatge o imaginar què hauria passat si aquella escena hagués pres un altre camí.

La pregunta no és tant «això va passar realment?», sinó «què pot explicar aquesta història sobre mi, sobre els altres o sobre l'experiència humana?»

La pròpia vida com a material literari

Durant el taller aprendrem a mirar la nostra experiència amb ulls d'escriptor o escriptora. Un record aparentment insignificant pot contenir una història. Una fotografia pot convertir-se en una escena. Una casa pot convertir-se en un espai narratiu. Una relació pot donar lloc a un conflicte. Una conversa familiar pot contenir un món sencer.

Treballarem amb diferents portes d'entrada a la pròpia experiència: records de la infància, llocs significatius, persones, objectes, secrets, moments de canvi, pèrdues, desitjos, conflictes i episodis quotidians. Explorarem com seleccionar allò que té potencial narratiu i com passar de l'anècdota personal a una història que pugui interessar també algú que no ens coneix.

Perquè una experiència viscuda no és encara una història. Cal prendre decisions literàries per convertir-la en relat.

Els miralls de la ficció

Una de les possibilitats més interessants de l'autoficció és que podem jugar amb els miralls entre realitat i ficció. El narrador pot assemblar-se a nosaltres, però no ha de ser exactament nosaltres. Un personatge pot partir d'una persona real i convertir-se en algú diferent. Una escena pot haver passat i, alhora, ser transformada completament per la imaginació.

Explorarem aquests desplaçaments i les possibilitats que ofereixen. Què passa si expliquem un mateix record des d'un altre punt de vista? I si canviem l'edat de qui narra? I si expliquem una experiència nostra com si li hagués passat a una altra persona? I si inventem allò que no recordem?

A través d'aquests exercicis descobrirem que la ficció no ens allunya necessàriament de la nostra experiència. De vegades, inventar ens permet arribar a una veritat que el relat estrictament autobiogràfic no podia expressar.

La veu que explica

En l'autoficció, la veu narrativa té una importància especial. Qui explica la història? Des d'on la mira? Què sap el narrador? Què decideix ocultar? Què explica i què

deixa fora?

Treballarem diferents possibilitats de veu i punt de vista per descobrir com canvia una història segons qui la narra. També explorarem la distància entre el «jo» que va viure una experiència i el «jo» que l'escriu anys després.

Aquest desplaçament temporal permet establir un diàleg molt ric entre diferents versions de nosaltres mateixos: la persona que vam ser, la persona que recorda i la persona que ara converteix aquell record en literatura.

De l'experiència al conflicte

No tot el que ens ha passat té necessàriament interès literari. Una de les feines de l'escriptor és descobrir on és el conflicte, el desig, la tensió o la pregunta que pot sostenir una història.

En aquest taller aprendrem a mirar els episodis de la nostra vida des d'aquesta perspectiva. Què volia aquell personatge? Què li impedia aconseguir-ho? Què estava en joc? Què va canviar després d'aquella experiència?

Treballarem també la construcció d'escenes, els personatges, els diàlegs, el temps narratiu i l'espai, perquè l'experiència personal pugui deixar de ser només una successió de records i convertir-se en una narració.

Escriure i reescriure la pròpia experiència

L'autoficció també implica decidir què volem explicar i, sobretot, com volem explicar-ho. No tot ha d'entrar en el text. Podem seleccionar, condensar, eliminar, desplaçar o inventar.

La reescriptura serà una part important del procés. Un primer text ens permet descobrir què hi ha dins d'una experiència; les versions posteriors ens ajuden a descobrir quina història volem construir.

Treballarem a partir de textos propis i de diferents propostes pràctiques. Escriurem, transformarem, provarem diferents veus i punts de vista i observarem què passa quan una mateixa experiència és explicada de maneres diferents.

Un taller pràctic per experimentar

La proposta serà eminentment pràctica. Hi haurà algunes explicacions i conceptes bàsics, però sobretot hi haurà temps per escriure i experimentar.

Treballarem a partir de consignes que ens permetin acostar-nos a la nostra

experiència des de diferents angles. Podrem partir d'un record i convertir-lo en ficció, transformar una persona real en personatge, escriure una escena des d'una perspectiva inesperada o imaginar una continuació que mai no va existir.

Els textos es podran compartir amb el grup de manera voluntària. L'objectiu no serà jutjar ni valorar les experiències personals, sinó observar les possibilitats literàries que apareixen en cada proposta i aprendre també a llegir els textos amb mirada d'escriptor.

Entre la intimitat i la literatura

Escriure sobre la pròpia vida planteja inevitablement preguntes sobre els límits. Què és nostre i què pertany als altres? Què passa quan apareixen persones reals en una història? Quant volem exposar? Què necessitem protegir?

No cal explicar-ho tot per escriure des de la pròpia experiència. L'autoficció ens ofereix precisament la possibilitat de transformar, desplaçar i reinventar.

El taller serà un espai de respecte i llibertat creativa. Tu decideixes què vols portar a l'escriptura i què vols deixar fora.

Per a qui és aquest taller?

És un taller adreçat a qualsevol persona que tingui curiositat per explorar l'autoficció i descobrir les possibilitats literàries de la pròpia experiència. No cal tenir experiència prèvia ni estar escrivint una novella. Pot ser especialment interessant per a qui té records, vivències o materials personals que voldria convertir en literatura però no sap encara com fer-ho.

També és una bona porta d'entrada per a persones que volen començar a construir un projecte autoficcional i necessiten descobrir quina forma, quina veu i quin recorregut pot tenir. Escriure la vida per transformar-la

Potser escriure sobre nosaltres mateixos és, en certa manera, tornar a mirar allò que hem viscut. Però quan ho fem des de la literatura, alguna cosa canvia.

El record deixa de ser només record. La persona es converteix en personatge. Una experiència es transforma en escena. Allò particular pot adquirir un significat universal.

No escrivim necessàriament per explicar la nostra vida. Escriure autoficció és descobrir què pot arribar a convertir-se en literatura quan mirem la nostra vida amb els ulls de la imaginació.

I potser és precisament en aquest espai entre el que va passar i el que podria haver passat on apareix la història que encara no sabem que volíem explicar.

L'H

Un espai on podràs créixer